

טיוטת הוראה לחברות תשלומים לעניין שירות נלווה – תמצית הערות הציבור

הגדרות:

"**ההוראה המוצעת**" – טיוטת הוראה לחברות תשלומים לעניין שירות נלווה שפורסמה [באתר רשות ניירות ערך](#) להערות ציבור ביום 20.05.2024;

"**החוק**" – חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023;

"**הרשות**" – רשות ניירות ערך.

עמדת הרשות	תוכן ההערה בתמצית	שם הפונה	סעיף בהוראה/נושא
הערות כלליות			
<p>מובהר כי הוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע חלה על פעילותן של חברות תשלומים מכוח החוק וההוראות שהוצאו מכוחו, כמובהר בדברי ההסבר להוראה עצמה.</p> <p>הוראות ניהול סיכונים וציות חלות ממילא על הפעילות של החברה מכוח הרישיון שקיבלה, ולכן גם על שירותים נלווים כהגדרתם בהוראה. כללי הגשת בקשת רישיון כוללים גם הם התייחסות לשירותים הנלווים במקומות הרלוונטיים.</p>	<p>מבוקש להוסיף הוראה כללית המחילה על חברות התשלומים את כל הדרישות החלות על שירותי התשלום, גם ביחס לעיסוק חברת התשלומים בשירותים הנלווים, והכל לפי העניין והקשר הדברים. למשל:</p> <p>- הוראות הרשות בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע אינן כוללות הגדרה ל"שירותי תשלום" (כפי שמוגדרת במקומות אחרים), ולכן מבוקש להבהיר לגביהן כי כל הדרישות הנכללות בהן, לרבות בנושא הערכה וניטור סיכונים, צמצום סיכונים, אבטחת מידע ואבטחה פיזית, יחולו גם לגבי עיסוק בשירותים הנלווים (וראו גם סעיף 48.ב, לפיו על חברת התשלומים לגבש ולהטמיע מסגרת לבדיקת אבטחת מידע בנוגע למסופי תשלום ומכשירים שמשמשים לאספקת שירותי תשלום).</p> <p>- כל המסמכים אותם על המבקש לפרט בבקשת הרישיון בהתאם לכללי בקשת הרישיון¹, יתייחסו גם לשירותים הנלווים שבכוונתו להעניק.</p>	איגוד הבנקים	1 עיבוי הדרישות אשר יחולו על חברות התשלומים - החלת ההוראות החלות על חברות תשלומים לגבי שירותים עיקריים גם ביחס לשירותים הנלווים

¹ כללי הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (בקשת רישיון שירותי תשלום או שירות ייזום בסיסי), התשפ"ד-2024.

2	כללים לעניין שטרות במכשירים האוטומטיים	איגוד הבנקים	מבוקש להחיל הוראות על חברות תשלומים אשר יבחרו לעסוק במתן שירותי כספומט, אשר תהיינה דומות במהותן לאלו הקבועות בכללי בנק ישראל. לשיטת המעירים, בהינתן החשיבות שבהבטחת איכות ומקוריות השטרות הקיימים במחזור המטבע, ובפרט כאלה אשר נמסרים לציבור על ידי גופים פיננסיים מפוקחים כמו חברות התשלומים, חיוני כי גופים אלה יידרשו לעמוד בהוראות רלוונטיות.	ההערה נדחתה - מדובר בדרישה מכבידה, בייחוד בהינתן שהיקף הפעילות בשטרות אצל חברות התשלומים הינו מזערי ביחס לזה הקיים במערכת הבנקאית. בנוסף, אף לא קיימת הוראה מקבילה על הגופים המפוקחים על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. במידת הצורך, הדבר יבחן בהמשך.
הערות ביחס לסעיפי ההוראה המוצעת				
3	פרק א' - הגדרות	פיוניר	המעירה ביקשה להבהיר אם חלה טעות סופר בהגדרת המונח המרת כספים אגב שירות תשלום משום שבטיוטת ההוראה נכתב אגב פעולת תשלום.	ההערה התקבלה - ההגדרה תוקנה על מנת להתאים למשמעותה בחוק.
4	סעיף 2 לטיוטת ההוראה	פיוניר	<p>1. מבוקש להוסיף הגדרה בהוראה למונח אשראי צרכני בדומה להגדרות שנקבעו ברגולציה של רשות שוק ההון ובנק ישראל.</p> <p>2. מבוקש להבהיר בהוראה כי לגבי נותן שירות זר ניתן יהיה לאשר את המדיניות במוסדות הרלוונטיים בהנהלת הסניף הישראלי ולא בדירקטוריון של נותן השירות הזר בחו"ל, שלעתים קרובות ישראל מהווה שוק משני בלבד עבורו.</p> <p>3. מבוקש להאריך את תקופת אישור מדיניות האשראי הצרכני לאחת לשלוש שנים.</p>	<p>1. ההערה התקבלה - על מנת לייצר רגולציה דומה לזו החלה על הגופים הפיננסיים המקבילים העוסקים במתן אשראי, הוספה הגדרת "אשראי צרכני" בדומה לנב"ת 311A ולחוזר רשות שוק ההון בעניין הוראות לניהול אשראי צרכני. בנוסף, תחולת החובה בדבר קביעת מדיניות צומצמה כך שתחול על אשראי אגב פעולת תשלום שהוא אשראי צרכני בלבד.</p> <p>2. ההערה נדחתה - החובה חלה על דירקטוריון החברה בעלת הרישיון שפועלת בישראל ולא על הנהלת הסניף הישראלי, ומשכך נדרשת לאישור על יד הדירקטוריון. יחד עם זאת, יובהר כי בעל רישיון שהוא נותן שירות זר רשאי לפנות באופן פרטני לרשות במסגרת סעיף 26 לחוק, על מנת לבחון הקלה ביחס לדרישת אישור הדירקטוריון, תוך פירוט מכלול הנסיבות אותן נדרש לפרט כאמור בסעיף 26 לחוק.</p> <p>3. ההערה נדחתה - מדיניות האשראי הצרכני מתווה עקרונות מהותיים לקיום הפעילות האמורה, ולכן מצריכה בחינה</p>

מחודשת ואישור בתדירות שנתית לשם שמירה על עדכניותה. מעבר לכך, תדירות האישור עולה בקנה אחד עם הסטנדרט שנקבע בחוזר רשות שוק ההון ובנב"ת בנק ישראל באותו עניין.					
מובהר כי ההוראה תחול על כל פעילות הנעשית מכוח הרישיון שניתן על-ידי הרשות. בכפוף לבחינה פרטנית של מאפייני הפרסום, יכול שההוראה תחול גם על פרסומים כאמור.	מבוקש לוודא כי הוראות סעיפים אלה יחולו רק לגבי פרסום בישראל ו/או פרסום המופנה ללקוחות ישראלים. דהיינו, לא תהיה הגבלה לגבי פרסומים בערוצי תקשורת גלובליים מחוץ לישראל אשר אינם בשפה העברית ואינם מופנים באופן ישיר לציבור ישראלי.	פיוניר	פרק ג' - הטעיה ושיווק שירותים נלווים	סעיפים 4-5 לטיוטת ההוראה	5
ההערה התקבלה – ראו תיקון בנוסח ההוראה המעודכנת לאחר הערות הציבור.	המעירה ביקשה להסיר מנוסח הפרסומת המפורט בסעיף 5, את המילים "או בהחזר האשראי". תוספת המילים כאמור מהווה הכבדה שלא לצורך, משום שהלוואה כוללת בתוכה החזר אשראי, מהווה פגיעה בתחרות של גופים חוץ בנקאיים אל מול הבנקים מבחינה שיווקית וניתן לראות שגם בסעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 יש נוסח מקוצר שאינו כולל את המילים "או בהחזר אשראי".	נימה שפע ישראל בע"מ	פרק ג' - הטעיה ושיווק שירותים נלווים	סעיף 5 לטיוטת ההוראה	6
מובהר כי בהתניית שירות בשירות אין כוונה להתניית האשראי בביצוע פעולת תשלום או להתניית ההמרה במתן שירות תשלום באמצעות החברה שכן זו פעילות מותרת כאמור בסעיף 22(ג) לחוק. הכוונה בהוראה היא להתניית שירות אחר במתן שירות תשלום או שירות נלווה. בנוסף, יובהר כי לא נדרש אישור הרשות לפי האמור בהוראה, אלא מדובר בהליך אופציונלי הנתון לבחירתה של חברת התשלומים.	מבוקשת הבהרה אם המרת כספים אגב שירות תשלום ומתן אשראי אגב פעולת תשלום אינם נחשבים להתניית שירות בשירות, ולכן אישור הרשות לא נדרש בגין פעילויות אלו.	פיוניר	פרק ה' - איסור התניית שירות בשירות		7
ההערה התקבלה – נוספה להוראה הגדרת "אשראי צרכני", והוראות סעיף 9 להוראה המעודכנת בנוסחה המעודכן לאחר הערות ציבור הוגבלו לאשראי אגב פעולת תשלום שהוא אשראי צרכני. בעקבות התיקון כאמור, אשראי	מבוקש לוודא כי הסעיף והתוספת יחולו רק ביחס להלוואות עליהן חל חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993 (להלן: "חוק אשראי הוגן"). לטענת המעירה, לא הייתה כוונה להחיל על חברות תשלומים רגולציה מחמירה יותר בתחום האשראי ולכן יש חשיבות להתאים את תחולת ההוראה המוצעת כאמור.	פיוניר	פרק ו' - גילוי נאות	כללי	8

				לכן, מבוקש להבהיר שבהלוואות מסוג ניכיון ו/או המחאת זכות, טופס הגילוי יהיה בשינויים המחויבים. לטענת המעירה, מוצרי האשראי של חברות תשלומים הנותנות שירות לבתי עסק נסמכים לעתים קרובות על המחאת זכות לקבלת תקבולים עתידיים ללא צורך בביטחונות נוספים ובדירוג אשראי. טפסי הגילוי שבתוספת הראשונה, כמו גם הדרישה לצירוף לוח תשלומים, אינם מותאמים למוצרים מסוג זה, שהם המוצרים הנפוצים עבור בתי עסק בהקשר של אשראי אגב שירותי תשלום				
9	סעיף 8(א) לטיוטת ההוראה	פרק ו' – גילוי נאות	פיוניר	מבוקש לאפשר לנותן שירות זר כאשר הסכם ההלוואה כתוב בשפה האנגלית גם טופס הגילוי יהיה בשפה האנגלית.	מובהר כי ככל שהסכם ההלוואה כתוב באנגלית, יהיה ניתן להשתמש בשפה האנגלית גם בטופס הגילוי.			
10	סעיף 8(ב) לטיוטת ההוראה	פרק ו' – גילוי נאות	פיוניר	המעירה מציעה לתקן את נוסח הסעיף כך שיובהר כי בהסכם הנחתם במדיה דיגיטלית, הצגת טיוטת ההסכם במדיה הדיגיטלית ומתן אפשרות ללווה להדפיס את ההסכם עומדים בדרישה למסור עותק מטיוטת ההסכם.	מובהר כי אין דרישה לעריכת הסכם פיזי.			
11	סעיף 8(ד) לטיוטת ההוראה	פרק ו' – גילוי נאות	פיוניר	המעירה מבקשת להבהיר כי ההוראה המוצעת לא תחול על הלוואות שבהן לא ניתן להפיק לוח תשלומים, כגון הלוואות מסוג המחאת זכויות, ניכיון וכד'. זאת, משום שהסעיף אינו נותן מענה לחלק הארי מסוגי ההלוואות של חברות תשלומים. כך למשל, בהלוואות מסוג Capital Advance שהן הלוואות הנפוצות הניתנות על-ידי חברות תשלומים לסוחרים-marketplaces/e-commerce החוזר ההלוואה נעשה בדרך של המחאת זכויות הסוחר (הלווה) לתזרים מתקבולים עתידיים. בסוג זה של הלוואות לא ניתן להפיק לוח תשלומים.	ככל שהלוואות אלו אינן עונות להגדרת "אשראי צרכני", אזי סעיף הגילוי הנאות לעניין אשראי אגב תשלום שהוא אשראי צרכני בהוראה, לא יחול עליהן. ראו לעניין זה, המענה להערה 8 לעיל.			

<p>ההערה התקבלה – ראו תיקון בנוסח סעיף 9(ה) להוראה בנוסחה המעודכן לאחר הערות ציבור.</p>	<p>המעירה מבקשת להוסיף לנוסח הסעיף את האפשרות למסור פרטים בדבר יתרת ההלוואה (לבקשת הלקוח) באמצעות אפליקציה, במקום או בדואר האלקטרוני. לקוחות החברה הם ברובם עובדים זרים, להם אין כתובת קבועה ואינם משתמשים במייל.</p>	<p>נימה שפע ישראל בע"מ</p>	<p>פרק ו' – גילוי נאות</p>	<p>סעיף 8(ו) לטיוטת ההוראה</p>	<p>12</p>
<p>ההערה התקבלה – הוחלט לאמץ חובת גילוי מגודרת אשר תגן על הצרכן ותבטיח גילוי בדבר היקף השירות, תנאיו, מחירו ואפשרות ביטול העסקה, במידה וניתן, בסעיף 8 להוראה בנוסחה המעודכן לאחר הערות ציבור.</p>	<p>המעיר מציע להרחיב את חובת הגילוי גם ביחס למתן שירותים נלווים, כגון שירותי כספומט או שירותי המרת מטבע (למשל, לגבי העמלה הכרוכה בפעולה ושער המטבע בו תחושב ההמרה). לטענת המעיר, ההרחבה הינה לרווחת ציבור הלקוחות הכללי שכן לא חלים על השירותים הנלווים חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981. לצד זאת, התיקון המוצע על ידי המעיר משרת תכליות של תחרות שוויונית והוגנת וכן הרצון להימנע מארביטראז' רגולטורי בלתי רצוי.</p>	<p>איגוד הבנקים</p>	<p>פרק ו' – גילוי נאות</p>	<p>גילוי נאות בעת מתן אשראי אגב פעולת תשלום</p>	<p>13</p>